

Tekstilne pasijonske jaslice iz Slovenskega gledališkega inštituta Ljubljana (SLOGI) za slepe in slabovidne so bile razstavljene v Sokolskem domu. Foto: A. Pavel Florjančič

ALEKSANDER IGLIČAR

DNEVI ŠKOFJELOŠKEGA PASIJONA 2015

V petek, 6. marca 2015 je bilo v Sokolskem domu v Škofji Loki odprtje Dnevo Škofjeloškega pasijona, v okviru katerih je bilo izvedenih več prireditev in odprtja razstav. Pričeli so **pasijonci**, ki so odigrali glavne vloge v uprizoritvi Škofjeloškega pasijona 2015. Pod budnim očesom in odprtim ušesom **režiserja Milana Goloba** so v Kristalni dvorani Sokolskega doma izvedli javno **bralno uprizoritev celotnega besedila Škofjeloškega pasijona**, ki je bila del priprav za premierno uprizoritev v soboto, 21. marca 2015.

Ob 17. uri je bil v mali dvorani Sokolskega doma *Pasijonski kolokvij*, ki je bil združen s petim srečanjem slovenskih pasijoncev, pod naslovom *Kot Antigona smo vrgli prst na naše grobe ...* Naslov Pasijonskega kolokvija je vzet iz zaključnega speva pesnitve dr. Tineta Debeljaka Vélika črna maša za pobite Slovence. Pasijonski kolokvij je bil posvečen uprizoritvi Škofjeloškega pasijona 2015 ter sedemdeseti obletnici konca druge svetovne vojne in povojnih pomorov. Udeležence je uvodoma nagovoril župan Občine Škofja Loka mag. Miha Ješe. Svoja razmišljanja in prispevke so podali: dr. Metod Benedik: »K svoji procesiji pristrčno vabim«, ddr. Marija Stanonik: »O spravi v slovenskem pesnjenju v drugi svetovni vojni«, mag. Aleksander Igličar je ob projekcijah fotografij podal »Spoznavanje Debeljakovega osebnega pasijona«, duhovnik mag. Bogdan Vidmar pa prispevek »Duhovnika Filip Terčelj in Franc Krašna – slovenska Antigona«. Alojzij Pavel Florjančič je prebral razmišljanje dr. Marka Marina, ki je umrl leta 2015, z naslovom: »Pasijonske igre – sopotnice Škofjeloškega pasijona«. Ob zaključku Pasijonskega kolokvija je Alojzij Pavle Florjančič posredoval ključne poudarke iz zapisa Jožeta Petra Kranjca o raziskavah grobišč povojnih pobojev na Škofjeloškem in svoje izkušnje o spominskih obeležjih in slovesnostih za padle in pomorjene med drugo svetovno vojno in po njej na Škofjeloškem.

Pasijonskemu kolokviju je sledila predstavitev nove številke *Pasijonskih doneškov 2015/10*, katerih vsebino je tako kot vse dosedanje zasnoval **urednik Alojzij Pavel Florjančič**. Jubilejna 10. številka *Pasijonskih doneškov* je posvečena sedemdeseti obletnici konca druge svetovne vojne in povojnih pomorov ter spominu na velikega pasijonca in pričevalca, zaslužnega profesorja Univerze v Ljubljani, teatrologa prof. dr. Marka Marina (1930–2015). V osrednjem vsebinskem delu

Pasijonski kolokvij 2015 s štandreškim križem upanja v ozadju. Predavatelj duhovnik mag. Bogdan Vidmar, v prvi vrsti z desne Alojzij Pavel Florjančič in ddr. Marija Stanonik. Foto: Aleksander Igličar

Pasijonskih doneskov so objavljeni prispevki dr. Metoda Benedika, dr. Marka Marina, Roka Andresa, Janeza Žaklja, Alojzija Pavla Florjančiča in Boruta Gartnerja.

Spominu konca druge svetovne vojne in povojnim pomorom pa je posvečen likovni del doneskov, ki zajema postaje Križevega pota Slovencev v Kočevskem rogu, ki jih je v drevesnih deblih ustvaril kipar Stane Jarm. Postaje križevega pota so dopolnjene z verzi iz pesnitve Vélika črna maša za pobite Slovence, ki jo je napisal naš rojak dr. Tine Debeljak in je bila izdana junija 1949 v Buenos Airesu. Ponatis pesnitve je maja 2015 pripravila Založba Družina iz Ljubljane. Spominski zapis o ustvarjanju Vélike črne maše je pripravil Debeljakov dolgoletni sopotnik akademik Zorko Simčič, ddr. Marija Stanonik pa je napisala strokovno študijo z naslovom Slovenski pasijon 1941–1945 in Jeremijeve žalostinke.

Na koncu desete številke *Pasijonskih doneskov* je Bibliografsko kazalo zbornikov Škofjeloški pasijon in Pasijonskih doneskov, ki ga je pripravil Jernej Antolin Oman.

Predstavitveni večer so nadgradili pasijonski igralci, ki so v kostumih odigrali **prizor »Štirje kontinenti«** iz *Škofjeloškega pasijona*. Javnosti je bil predstavljen **Loški pasijonski križ** avtorja **Zvoneta Pelka**, ki je bil kasneje nameščen na zunanjem zidu Kapucinskega samostana Škofja Loka.

Na koncu večera je bilo odprtje treh razstav, in sicer:

Albina in Jure Nastran: *Škofjeloški pasijon*

Slikarka Albina Nastran je na podlagi fotografij iz uprizoritve Škofjeloškega pasijona 2009 sina Jureta Nastrana ustvarila slikarske kompozicije v tehniki akrila na papirju. Ddr. Damijan Globočnik je v katalogu k razstavi zapisal: »Na slikarskih podobah Albine Nastran (in na njihovih fotografskih »osnutkih« Jureta Nastrana) se srečujemo predvsem z bližnjimi pogledi na posamezne akterje škofjeloške procesijske povorke oziroma prizorov iz Stare in Nove zaveze. Iz njihovih obrazov lahko razberemo zavezujočo resnost dogajanja, kateremu so priča.« S fotografijami, ki so bile razstavljene v Sokolskem domu, je Jure Nastran sodeloval pri monografiji Škofjeloški pasijon 2009. Gre za fotografije starega mestnega jedra, posnete iz zraka, in nočne pasijonske vedute.

Snežna Taler: *Zapisi Škofjeloškega pasijona*

Avtorica je v kaligrafski pisavi naredila 21 zapisov iz besedila Škofjeloškega pasijona patra Romualda Marušiča. Odlomke besedil je izbirala po začetnih črkah, tako da se vsak od napisov začneja z drugo črko. Za zapise je uporabila visoko zašiljeno pisavo gotico.

Agata Pavlovec z avtorji razstav: Jure in Albina Nastran, Snežna Taler, Anja Jerin in dr. Nena Židov (z leve), v ozadju Loški pasijonski križ avtorja Zvoneta Pelka. Foto: Aleksander Igličar

Nesnovna kulturna dediščina skozi fotografijo

Razstavo sta v Mali galeriji Občine Škofja Loka pripravili sodelavki Slovenskega etnografskega muzeja **dr. Nena Židov** in **Anja Jerin**.

Na ogled so bile fotografije 36 enot nesnovne kulturne dediščine, ki so bile do konca meseca septembra 2014 vpisane v Register žive kulturne dediščine, katerega skrbnik je Slovenski etnografski muzej, koordinator varstva žive kulturne dediščine v Sloveniji. Med njimi je tudi Škofjeloški pasijon, ki je bil decembra 2008 vpisan kot prva enota v Register žive kulturne dediščine (celoten seznam je na ogled na spletnem naslovu: <http://www.nesnovnadediscina.si/sl/register>) .

Škofjeloški pasijon je bil decembra 2012 razglašen za živo mojstrovino državnega pomena in bil marca 2013 kot prva slovenska enota nominiran za vpis na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Dopolnjen predlog je Ministrstvo za kulturo v sodelovanju z Občino Škofja Loka vložilo marca 2015.

Razstave je v sodelovanju z avtorji pripravila **akademska slikarka Agata Pavlovec**.

Poleg prireditev ob uvodnem dnevu, so bile do premierne uprizoritve Škofjeloškega pasijona 2015, ki je bila v soboto, 21. marca 2015, v okviru *Dnevov Škofjeloškega pasijona* organizirane še naslednje prireditve in dogodki:

Nedelja, 8. marec, cerkev Marijinega oznanjenja v Crngrobu

Srečanje pasijoncev s pasijonskimi romarji in »očetom Romualdom« ter sprevod do Kapucinskega samostana v Škofji Loki

Nedelja, 8. marec, Kapucinska cerkev sv. Ane v Škofji Loki

Sprejem pasijonskih romarjev in »očeta Romualda« s sveto mašo

Petek, 13. marec, Stara dekanija v Stari Loki

Pasijonski večer 2015 v Stari Loki: Recital Pasijonskega sonetnega venca Mateja Krevsa

Sobota, 14. marec, Nunska cerkev v Škofji Loki – samostanska cerkev Brezmadežnega spočetja Device Marije

Otvoritev pasijonskih jaslic

Četrtek, 19. marec, Mala dvorana Sokolskega doma

Odprtje tipne razstave Škofjeloškega pasijona

V času priprav na uprizoritev Škofjeloškega pasijona 2015 so nas na Valentinovo, v soboto, 14. februarja 2015, obiskali rojaki iz Štandreža pri Gorici, rojstnega kraja patra Romualda, ki je zapisal besedilo Škofjeloškega pasijona.

Na kulturnem večeru *Štandrež se predstavi*, ki je bil v Sokolskem domu, je dr. Damian Paulin ob video projekciji predstavil zgodovino mesta in njegovo povezanost s Škofjo Loko. Dramska skupina iz Prosvetnega društva Štandrež pa je zaigrala komedijo enodejanko *Gremo v teater*.

Na prireditvi je mesto Štandrež skupaj z društvom Skultura 2001 mestu Škofja Loka podarilo *Križ upanja*, umetniško delo kiparja Marca Berlota. V osredju križa je stilizirano sonce, ki simbolizira Kristusovo luč. Križ upanja v pasijonski Škofji Loki še nima primernega javnega mesta in upajmo, da bomo prostor zanj našli v Pasijonski sobi, ki naj bi bila na Loškem mestnem placu. Foto: Aleš Jezeršek